

OD REDAKCJI

Tom sześćdziesiąty czasopisma „Folia Bibliologica”, który oddajemy w Państwa ręce, dotyczy – analogicznie do wcześniejszych numerów – szeroko pojętej problematyki z zakresu bibliologii i informatologii. Ukazuje się w momencie szczególnie ważnym dla dyscypliny, która na mocy nowej klasyfikacji ministerialnej, ogłoszonej we wrześniu 2018 r. została włączona do grupy nauk określanych terminem „nauki o komunikowaniu społecznym i mediach” i usytuowana w obszarze nauk społecznych¹. Sankcjonuje to silnie interdyscyplinarny charakter badań prowadzonych pod szyldem bibliologii i informatologii, co znajdowało odbicie w większości poprzednich tomów naszego czasopisma, szczególnie tych, które ukazały się w ostatniej dekadzie.

Obecny tom również ma żywy związek z problematyką lokowaną w różnych obszarach nauk i dyscyplin: humanistycznych, społecznych, technicznych oraz sztuki. Obejmuje on siedemnaście oryginalnych tekstów przygotowanych przez badaczy reprezentujących krajowe ośrodki naukowe i biblioteki, autorów zarówno doświadczonych, jak i początkujących adeptów nauki, teoretyków i praktyków.

Numer otwiera tekst Moniki Janusz-Lorkowskiej *Badania czytelnictwa w Polsce w kontekście wybranych paradygmatów nauk społecznych*, w którym autorka dokonała analizy porównawczej (badania jakościowe i ilościowe) metodologii badań społecznego zasięgu książki. Trzy kolejne artykuły dotyczą problematyki książki i czytelnictwa dzieci i młodzieży. Katarzyna Tałuż przeanalizowała zawartość stron

¹ Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych, Dz.U. 2018, poz. 1818 [online]. Dostępny w World Wide Web: <http://prawo.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=WDU20180001818> [dostęp: 18.01.2019].

internetowych wybranych krajowych wydawców literatury dla dzieci i młodzieży pod kątem obecności na nich tekstu literackiego. Metoda funkcjonalna i narzędzia netnografii stanowią punkt wyjścia dla identyfikacji i opisanego architektury tych serwisów i ich użyteczności.

Rynek książki dla dzieci i młodzieży stanowi również kontekst rozważań podjętych przez Anitę Has-Tokarz w artykule *Współczesna książka kucharska dla dzieci i młodzieży jako produkt medialny*. Badaczka dostrzegła w segmencie książki dla niedorostłych czytelników istnienie kulinarnego „zwrotu tematycznego”. Opisała zmiany ilościowe i jakościowe, które wystąpiły w obrębie rynku książek kucharskich dla najmłodszych po 1989 roku. Zwróciła uwagę na istotne miejsce tzw. polityki marki (brandu) w taktyce marketingowej wydawców działających w tym segmencie. Za przejaw tego zjawiska uznała istnienie książek kucharskich powiązanych z medialnymi systemami rozrywki dla dzieci.

Zagadnienia internetowej promocji czytelnictwa wśród dzieci i młodzieży stanowią oś rozważań podjętych przez Magdalenę Marzec-Jóźwicką. Autorka przedstawiła przykłady kampanii, akcji, blogów, vlogów i inicjatyw podejmowanych w mediach społecznościowych, które przyczyniają się do popularyzowania kultury czytelnictwa i mogą stanowić inspirację dla nauczycieli polonistów.

Dwa kolejne teksty dotyczą problematyki bibliotekarstwa. Magdalena Cyrklaff-Gorczyca przeanalizowała obecność działań z zakresu media relations w wybranych bibliotekach toruńskich. Przeprowadzone badania ankietowe pozwoliły Autorce sformułować wniosek, że budowanie pozytywnego wizerunku biblioteki w środowisku lokalnym jest uzależnione od systematycznego wdrażania elementów public relations.

Z kolei Alla Tarasiuk i Alina Maniowiec zaprezentowały spectrum działań współczesnej biblioteki publicznej w studium przypadku Gminnej Biblioteki Publicznej im. Kajetana Kraszewskiego w Wisznicach. Opisywana placówka jest jednym z liderów wdrażania nowoczesnych rozwiązań w zakresie promocji czytelnictwa, kultury i nauki oraz aktywizacji społeczności lokalnej i jednocześnie przykładem skutecznego wykorzystania funduszy europejskich.

Tekst Barbary Anny Krzemińskiej pokazuje kluczowe założenia teoretyczne i metodologiczne dotyczące zastosowania biblioterapii (z użyciem tekstów biblijnych oraz literatury współczesnej) w psychoterapii indywidualnej i grupowej kobiet dotkniętych problemem niepłodności. Autorka, praktyk psychoterapii zwróciła uwagę, że historie współczesnych niepłodnych kobiet opisane w poradnikach, biografach bądź pozycjach fabularnych i narracjach biblijnych mogą być inspiracją, wsparciem, a także źródłem odnalezienia jednostkowego sensu dla kobiety cierpiącej z powodu braku potomstwa.

Celem artykułu Hanny Wojtysiak jest przedstawienie obrazu rzeczywistości społecznej Lublina w okresie dwudziestolecia międzywojennego, jaki wyłania się

w świetle informacji zamieszczanych na łamach ówczesnej lokalnej prasy informacyjno-sensacyjnej. Analiza materiału źródłowego ilustruje sferę życia politycznego, gospodarczego, ekonomicznego, artystycznego, kulturalnego i codzienności omawianego okresu historycznego.

Problematyka obrazu – tym razem fotograficznego – jako odbicia rzeczywistości stanowi temat rozważań Kamila Stępnia. Badacz przedstawił znaczenie fotografii jako dokumentu, dzieła sztuki i materiału naukowo-badawczego. Omówił zasady i specyfikę komunikacji fotograficznej oraz czynniki psychologiczne i filozoficzne stymulujące ludzi do wizualnego dokumentowania rzeczywistości.

Ostatnim artykułem niniejszego numeru czasopisma „Folia Bibliologica” jest tekst Pawła Ebertowskiego *Bazy genealogiczne jako pomoc w poszukiwaniu przodków*. Autor przeanalizował sześć wybranych baz genealogicznych, omówił ich genezę, zasady gromadzenia materiału, funkcjonalność w zakresie udostępniania danych, możliwości przeszukiwania zasobów oraz filtrowania rezultatów wyszukiwania.

Uzupełnienie tomu stanowią: recenzja przygotowana przez Monikę Janusz-Lorkowską, cztery sprawozdania z ogólnopolskich i regionalnych konferencji naukowych oraz materiały sprawozdawcze nadesłane przez studentów kierunku architektura informacji.

Dziękujemy wszystkim autorkom i autorom za teksty przygotowane do niniejszego rocznika. Czytelników czasopisma „Folia Bibliologica” zapraszamy do lektury, wyrażając nadzieję, że tom stanie się inspiracją do nowych poszukiwań badawczych w obrębie subdyscypliny i dyskusji w kręgu osób, dla których sprawy nauki o książce i informacji są szczególnie bliskie.

Anita Has-Tokarz

Renata Malesa

Grażyna Piechota